

Sygn. I C 813/20

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia (del.) Hanna Kaflak-Januszko
Protokolant:	sekretarz sądowy Karina Hofman

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2021 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G.

przeciwko T. P., M. P.

o zapłatę

oddala powództwo.

Na oryginale właściwy podpis.

I C 813/20

UZASADNIENIE

Powód B a n k (...) w G. pozwał T. P. i M. P. o spłatę 19 671,08 CHF (17 973,48 CHF to kapitał, a resztę stanowią odsetki) zadłużenia z umowy kredytu nominowanego w złotych z odsetkami od kapitału w wysokości z art. 359 § 2 kc od 20.05.2020 r.

P o z w a n i nie zajęli stanowiska w sprawie (pismo wniesione przez pozwaną po doręczeniu odpisu pozwu zostało jej zwrócone, gdyż w określonym terminie nie usunęła braków formalnych).

1. Ustalenia faktyczne

17 kwietnia 2001 r. strony (wówczas (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.) zawarły umowę kredytu budowlanego na dokończenie budowy domu jednorodzinnego z ostatecznym terminem spłaty 1.10.2016 r., który został przedłużony, ze zmiennym oprocentowaniem w oparciu o LIBOR, w wysokości 20 000 CHF nominowanych w złotych. Wypłata kredytu miała nastąpić w złotych po przeliczeniu zgodnie z kursem kupna waluty kredytu, obowiązującym w banku w dniu wypłaty zgodnie z tabelą kursów kredytodawcy, a kwota spłaty, pobierana ze wskazanego w tym celu konta, miała podlegać przeliczeniu na złote po kursie sprzedaży waluty kredytu obowiązującej w tymże banku.

Kredyt zabezpieczony został hipoteką na nieruchomości.

Odnotowano, że kredytobiorca przyjmuje do wiadomości i akceptuje ryzyko związane ze zmianą kursu waluty kredytu.

Pozwani nie regulowali płatności, co spowodowało - po bezskutecznych wezwaniach do zapłaty - wypowiedzenie umowy w 2018 r. i dochodzenie zadłużenia w niniejszej sprawie.

fakty przyznane (vide ww. dokumenty złożone z pozwem)

2. Ocena dowodów

Sąd nie miał podstaw do kwestionowania złożonych w sprawie dokumentów i na ich podstawie dokonał oceny prawnej.

3. Podstawa prawna

Powództwo nie zostało uwzględnieniu.

W zaistniałych warunkach procesowych sąd wydał wyrok zaoczny w trybie art. 339 kpc wobec zwrotu jedynego pisma złożonego ze strony pozwanej i ich niestawiennictwa na rozprawie. Procesowo zatem sąd nie był zobowiązany rozpoznać stanowiska, zawartego w tym piśmie, popisanym przez pozwaną, w którym stwierdziła, że pozwani uznają powództwo i zobowiązują się do ugodowego zakończenia sporu, o czym powiadomią sąd, a co nie nastąpiło. Powołali się na swą ciężką sytuację życiową, która pozbawiła ich środków na spłatę kredytu i dodali, że starają się zarobić na realizację zadłużeń i boją się stracić dom. Sąd miał jednak na uwadze, że powziął w sprawie informacje o pozwanych, które powinien uwzględnić przy ocenie, czy twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie – budzą wątpliwości. Sednem problemu niniejszej sprawy była jednak ocena prawna pozwu, a powzięta informacja od pozwanych mogła tylko potwierdzać, że sąd oceniając powództwo jak poniżej – nie działał wbrew interesowi pozwanych, a wprost przeciwnie – był zobowiązany do poczynienia przedstawionej oceny zasadności powództwa.

Otóż strony zawarły umowę kredytu opartego na mechanizmie przeliczeń świadczeń z waluty obcej na krajową (i odwrotnie), którą orzecznictwo uznało za dopuszczalną. Podlegała więc ogólnej regulacji z art. 69 ust. 1 ustawy prawo bankowe. Jednocześnie obecnie tocząca się powszechnie znana dyskusja nad tzw. kredytami frankowymi, wskazuje na realność ukształtowania linii orzeczniczej, stwierdzającej nieważność tego typu umowy. Generalnie pozwanym jako konsumentom przysługuje ochrona obligująca sąd do oceny umowy pod kątem klauzul abuzywnych aż po nieważność ze względu na postanowienia związane z określeniem zobowiązania w walucie obcej, a realizowanej na terenie kraju. Przegląd prawodawstwa, w tym orzecznictwa europejskiego i regulacji unijnych oddziaływujących na prawo krajowe na przestrzeni czasu - wobec odległego momentu zawarcia umowy stron - obrazuje wzmocnienie gwarancji zapewnianych konsumentowi jako słabszej stronie kontraktu. Mając na uwadze regulacje istniejące w czasie powstania spornej umowy, gdy nie było jeszcze szczegółowych nakazów ochrony, na uwadze należy mieć wpływ dyrektywy, jak nr (...) z 5 kwietnia 1993 r. o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich (gdyż na jej podstawie implementowano zasady ochrony konsumenckiej m.in. wprowadzając art. 385⁽¹⁾ – 385⁽³⁾kc oraz ze względu na jej zakres i datę umowy stron) i art. 288 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z czego wynika obowiązek stosowania prawa wewnętrznego tak, by urzeczywistnić cele dyrektywy. To na tej podstawie zapadają obecnie orzeczenia stwierdzające nieważność kredytów hipotecznych po analizie treści umów pod kątem postanowień abuzywnych (zob. wywód w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 22.05.2019 r. w sprawie (...)). Takie ustalenie w niniejszej sprawie nie zostało przeprowadzone, gdyż należałoby wyjaśnić z pozwanymi, czy wnoszą o takie rozstrzygnięcie po uprzedzeniu ich o jego ryzyku.

Powyższe jednoznacznie jednak prowadzi do wniosku, że rozpoznanie sprawy poprzez ustalenie zasadności powództwa w walucie obcej stanowiłoby zagrożenie dla konsumenta, nawet gdyby sąd nie badał, czy świadczenie nie jest nadmierne ze względu na klauzule abuzywne. Po zasądzeniu należności pozwani bowiem narażeni byłiby na ryzyko kursowe, a to główny czynnik prowadzący do kwestionowania umów kredytu jak sporny.

Ze względu na utrwalone orzecznictwo sąd jest związany walutą żądania pozwu. Zatem powództwo zostało oddalone, gdyż w przytoczonym kontekście należało stwierdzić, że treść umowy stron nie uzasadnia wniosku, że wobec art.

358 § 1 kc pozwani są zobligowani spłacać kredyt w walucie obcej. Wydanie takiego wyroku z opcją realizacji przez klauzulę przeliczeniową w klauzuli wykonalności byłoby naruszeniem przytoczonej regulacji unijnej. I nie miałyby to nic wspólnego z realizacją umowy, gdyż założeniem swobody umów jest ekwiwalentność świadczeń, która w przypadku omawianej umowy już bardzo poważanie została naruszona przez wpisanie postanowienia, że konsumenci przyjmują ryzyko zmiany kursu. A to bank ma obowiązek weryfikować zdolność kredytową i zapewnić pewność finansowania oferowanych produktów.

Na marginesie można więc tylko odnotować, że w ust. 3 art. 69 pr. bankowego przewidziano dla konsumenta prawo spłaty kredytu denominowanego bezpośrednio walutą, ale taki zakres ochrony jest węższy niż powyżej omawiany.

Możliwość dochodzenia zapłaty waluty obcej w przypadku kredytu indeksowanego (czyli opartego także na wspomnianym mechanizmie przeliczeniowym) zanegował także Sąd Okręgowy w Olsztynie, a potwierdził Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 18.09.2019 r. (...), (publik. w Legalis nr 2238151, jak i zob. orz. przytoczone w LEX przy art. 69 ust.3 pr. bank.).

4. Koszty

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu z art. 98 § 1 kpc – nie było podstaw do zasądzenia kosztów procesu, gdyż pozwani takich nie ponieśli. Dlatego sąd zgodnie z przyjmowaną metodyką poprzestał na zapisie sentencji o oddaleniu powództwa, co dotyczyło tym samym także należności ubocznych.